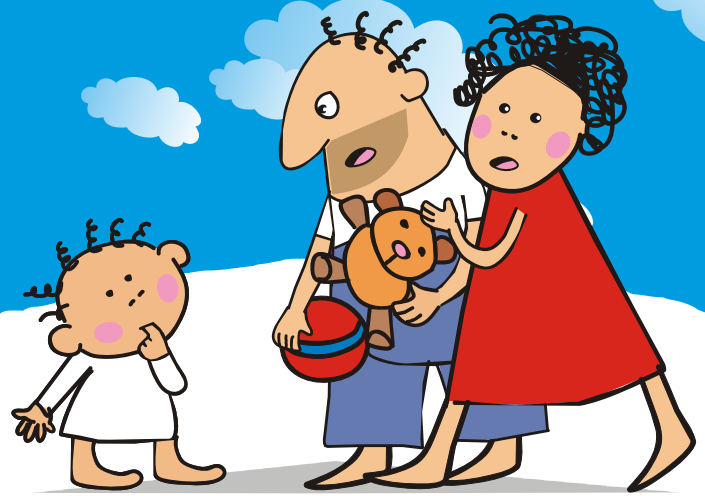

unicef
BM Çocuk Fonu

Belarus Cumhuriyeti
Sağlık Bakanlığı

unicef
BM Çocuk Fonu

BM Çocuk Fonu (UNICEF)
Belarus Cumhuriyeti Temsilciliği
e-posta: unicef@tut.by

**AİLENİN ERKEN
YAŞTAKİ ÇOCUĞUN
GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ**

Çocuğun fiziksel, zihinsel ve entelektüel eğitimi erken çocukluk döneminde başlar. Doğru konuşma becerisi de dâhil olmak üzere tüm beceriler ailede kazanılır. Çocuğun konuşması, akrabalarının ve arkadaşlarının konuşma örneği kullanılarak oluşturulur. İnanın ki bir çocuğun küçük yaşlardan itibaren doğru, anlaşılır ve acele etmeden konuşmayı duyması çok önemlidir. Sesli tepkiler (konuşma için hazırlık unsurları) çocuklarda, bir yetişkinin çocukla duygusal iletişiminin etkisi altında yaşamlarının ilk aylarında ortaya çıkar. Bu, genel olarak konuşma gelişimi ve konuşma faaliyeti için ön koşulların oluşmasının temelidir. Bir gülümseme, bir akrabanın veya yakın birinin neşeli sesi; bunlar bu dönemde bir çocuğun gelişimi için çok önemli olan temel şeylerdir. Sonuçta yaşamın ilk yılı konuşma oluşumunun hazırlık aşamasıdır. Bu, çocuklarda sesli tepkilerin, taklitlerin gelişimini ve konuşmayı anlamanın başlangıcını içerir.

Şöyle ki 1 yaşa kadar:

- Çocuğunuzun yetişkinlerle iletişim ihtiyacını geliştirin;
- Çocuğa sık sık ismiyle hitap edin;
- Çocuğunuzla sürekli olarak duygusal açıdan olumlu bir iletişim fonunu sürdürün;
- Rejim anlarında (beslenme, banyo, yatma zamanı) ve oyun anlarında çocuğunuzla daha fazla konuşun;
- Ses uyaranlarını çeşitlendirin, tonlamayı değiştirin, kelimeleri ve sesleri uzatın ve söyleyin, ifadeleri basitleştirin;
- Çocuğunuzla "sohbet ederken", iletişiminizi diyalog türünde, yani çocuğa dönerek gerçekleştirin, çocuğun cevap vermesi için zaman ayırın, ara verin. Bu, karşılıklı dikkatin oluşması için önemli bir koşuldur;
- Çocuğun sadece sizi duyması değil, aynı zamanda yüzünüzü görmesi, dudaklarınızın hareketini ve değişen yüz ifadenizi takip edebilmesi gerektiğini unutmayın;
- Yetişkinlerin konuşma seslerini taklit etme yeteneğini geliştirin.

5-6 aylık bir çocukta birincil anlayış gelişir; bir yetişkinin hareketlerine ve eylemlerine dikkat etmeye ve bunların ne anlama geldiğini anlamaya başlar. Asıl görev, birincil anlayışın ve reaksiyonların aktif seslerin geliştirilmesidir:

- Yetişkinin hareketlerine ve eylemlerine dikkat edin, bunların anlamlarını anlamayı öğretin;
- Konuşan yetişkinin gözetlenmesine neden olun, fısıltılı konuşmayı yüksek sesle değiştirerek odanın farklı yerlerinden çocuğa seslenin. Çeşitli günlük sesleri ve oyuncakların sesini dinlemeyi öğrenin;
- Çocuğunuzla iletişim kurarak ses aktivitesini sürekli destekleyin, çocuğun sesleri farklı ve sık telaffuz etme egzersizi yapmasını sağlayın. Duygusal temas olmadan çocuğu taklit etmeye teşvik etmek imkânsızdır. Çocuk yabancıları taklit etmez.

SABIRLI OLUN!

Önerilen bir sesi tekrarlama becerisini edinmek kolay değildir. İlk başta çocuk sadece konuşmacının yüzüne dikkatlice bakar, gergin bir şekilde sessiz kalır veya ağzını sessizce hareket ettirerek ağzını açıp kapatır. Sadece "konuşmaya" dikkat ederek çocuğun yanıt verme arzusunu harekete geçirebilirsiniz.

Bir yaşından sonra çocuğun kelime dağarcığı aktif olarak oluşur, ilk cümleler ortaya çıkar. Unutmayın:

- Siz çocuk için dil ve konuşma modelisiniz; ailesinin konuştuğu gibi konuşur (tonlama, ton, konuşma ve dil bilgisi hataları);
- Çocuk sürekli olarak etrafındaki dünyayı gözlemler, inceler ve söyleyebildiğinden çok daha fazlasını anlar;
- Bebeklik dönemini geride bırakan bir çocukla "peltek peltek konuşmayın"; çocuğa basit, anlaşılır ifadelerle hitap edin. Çocuğun dilini "taklit etmek" tamamen uygunsuzdur, çoğu zaman konuşmanın gelişimini engeller;

- Tüm olağan durumları defalarca konuşun (giyinme, soyunma, yıkanma, banyo yapma, yemek yeme, yürüme vb.);
- Çocuğa sorular sorun, ancak çocuktan hemen cevap verilmesini istememelisiniz. Bir ara verin, ardından çocuğunuza doğru cevabın örneğini veriyormuş gibi sorunuzu kendiniz cevaplayın. Ayrıca çocuğunuzun size soru sorma isteğini teşvik edin;
- Çocuğu her zaman dikkatlice dinleyin, onunla sözünü kesmeden veya zorlamadan konuşun, zorlamadan konuşun;

- Çocuğunuza her gün kitap okuyun, çocuğunuzun en sevdiği şarkıların, masalların, müziklerin, şiirlerin kasetlerini düzenli olarak dinlemeye teşvik edin;

- Çocuğun isteklerini yerine getirmek için acele etmeyin, bazen çocuğun konuşmayı kullanmak zorunda kalacağı durumlar yaratmak gerekir, böylece onun konuşma gelişimini teşvik edersiniz;
- Çocuğun 5 duyunun her birini kullanmasını sağlamalısınız: Görme, duyma, dokunma, tat ve çevresindeki dünyayı hissetme. Dünyayı ne kadar aktif bir şekilde keşfederse genel olarak o kadar iyi gelişecektir;
- Çocuğun yeterince yeni deneyimi olmalı (ama çok fazla değil);
- İsterse çocukla birlikte oyun oynayın;
- Diğer çocuklarla iletişimi ve oyun oynamayı teşvik edin;
- Çok fazla olmayan ama her zaman uyulması gereken kesin kurallar koyun
- Çocuğunuzun merakını ve hayal gücünü teşvik edin;

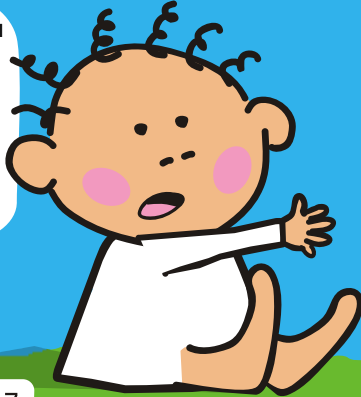

- Çocukla sürekli birlikte olmak gerekli değildir, onun ulaşabileceği bir yerde olmak yeterlidir. Ebeveynlerin çocuğa ayırdığı zaman uzunluğu değil, kalitesi önemlidir;

- Övgü, cesaretlendirme, sarılma konusunda cimri olmayın;

- Ebeveynlerin çocuklarıyla doğru iletişim kurmayı öğrenmeleri gerekir, kendisi için önemli olan yetişkinlerin talepleri çelişkili olmamalıdır. Eğitim ve öğretim gereklilikleri tek ve sabitse bu, çocuğa istikrar ve rahatlık hissi verir, çocuğun zihninde kaos oluşmaz. Ayrıca taleplerinizin bir sırası olsun;

- Çocuğunuzun başarılarını övün, kaptislerine boyun eğmeyin, çocuğun karakterinin neredeyse onun yaşamının ilk günlerinde oluştuğunu unutmayın.

KONUŞMA GELİŞİM SÜRECİNİ HAREKETE GEÇİRMEK İÇİN AİLEDE 3 ŞARTIN SAĞLANMASI ÖNEMLİDİR:

- 1 Çocukun bir yetişkinle sürekli iletişimini organize etmek.

- 2 Çocukla iş birliği durumu oluşturun. Çocuğun oyunlarına katılın, çocuğu ortak faaliyetlere çekin.

- 3 Çocukla iş etkileşimi sırasında çocuğu kendi isteklerini, arzularını belirli sözcüklerle ve basit cümlelerle ifade etmesi için cesaretlendirin. Eğer çocuğu kendi arzularını ifade edeceği konuşma için cesaretlendirirken sabırlı olur, onu şımartmazsanız hızlı bir şekilde olumlu sonuçlara ulaşırsınız. Çocuk, etkileşim için aktif bir şekilde konuşmayı kullanacaktır.

ANCAK TALEPLERİNİZDE MAKUL OLUN!

İlva Ellneby — İsveçli özel eğitimci aşağıdakileri ileri sürüyor:

- Çocuğunuzla oyun oynamak egzersiz yapmak anlamına gelmez;
- Çocuğın konuşmasını teşvik etmek -bu, talep etmek anlamına gelmez;
- Çocuğunuzla konuşmak, ona talimat vermek anlamına gelmez.

ÇOCUĞUN EN ÇOK SİZİN ARKADAŞLIĞINIZA,
SEVGİNİZE, SAMİMİ VE MAKUL BAKIMINIZA,
KABULÜNÜZE VE KATILIMINIZA İHTİYACI VAR.

Yararlanılan Literatür:

1. Arkhipova E.F. Erken yaştaki çocuklarla konuşma terapisi çalışması: eğitim kitabı \E.F. Arkhipova — M.: Prosveshenie, 1989.
2. Borisenko M.G., Dateshidze T.A., Lukina N.A. Dinlemeyi ve duymayı öğreniyoruz. İşitsel algının, dikkatin ve hafızanın gelişimi. — S.-P., 2003.
3. Baenskaya E.R., Vyrodova I.A., Razenkova Yu.A. Çocuklarla iletişim kurmayı öğrenin.
4. Gromova O.E. Başlangıçta çocukların kelime dağarcığını oluşturma yöntemleri. - M.: TC Sfera, 2003.
5. Gromova O.E. İlk sözcüklere giden yol. - M.: "Prosveshenie", 2007.
6. Zhukova O. Merhaba, çocuk! Şefkatli ebeveynler ve yetenekli çocuklar için yazarın yöntemi. Moskva, S.-P., 2005.
7. Lyasko E.E. Çocuk konuşmasının gelişimi/A.S. Batuev'in redaksiyonuyla- M., Ayris-press, 2003.
8. Anne + Baba =Ben. Doğumdan bir yaşa kadar çocuk : Ebeveynler için kitap/ Yu. A. Razenkova'nın redaksiyonuyla. - M.: Shkolnaya Pressa, 2006.

Yazar-derleyen: Novik T.N.,
Öğretmen-Defektolog,
Minsk Şehri Düzeltme ve Gelişimsel
Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi